

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بارالها :

به من بینشی عنایت فرما تا عظمت زنجیره پرشکوه حیات را در زمین بشناسم و مرا توفیقی عطا فرما تا در پاسداری از آنچه در طبیعت به ما ارزانی داشته ای تلاش کنم. زیبایی ها و پاکی های زمینت را بستایم و در جهت آلودگی و تخریب آن گام برندارم که بخوبی می دانم بقای من در گرو بقای زمین پاک است

پس مانده واهمیت آن

○ پس ماند (زباله) به موادزائد جامدی گفته می شود که عمدتاً به واسطه
فعالیت انسان در بخش های مختلف کشاورزی، صنعتی ، شهری ،
خدماتی ، درمانی و.. تولید می شوند .

○ انسان انواع مواد را با سختی از طبیعت بدست می آورد و به آسانی
آن را به زباله تبدیل نموده وبه طبیعت باز می گرداند . در گذشته
بسیار دور زباله ها در یک دوره تکوینی ایجاد وتبدیل می شوند .اما
امروز، دیگر امکان چنین چرخه ای وجود ندارد ، زیرا میزان زباله ها
بیش از آن است که تجزیه و تبدیل آنها در یک دوره زمانی مناسب
ممکن باشد .

جمع آوری و دفع زباله

- مگس ها برای تخم ریزی به مواد در حال فساد و تجزیه جلب می شوند . رشد تخم و لارو (کرمینه) مگس ها بستگی به میزان مواد غذایی و درجه حرارت زباله ها دارد . در شرایط و درجه حرارت مناسب رشد تخم تا مرحله مگس بالغ در طول ۷ تا ۸ روز انجام می گیرد. بنابراین مدت ماندن زباله در مرحله جمع آوری و حمل و نقل بایستی کمتر از این مدت باشد مجهز کردن ظروف جمع آوری زباله - چه زباله دانه های خانگی و چه جایگاه های موقت زباله - به سرپوش و نیز بهداشتی کردن محل دفع زباله می تواند تا حدود ۹۰ درصد موجب جلوگیری از تولید مگس شود. همچنین انباشته کردن زباله ها در فضای آزاد موقعیت مناسبی را برای تکثیر مگس ها ایجاد می کند .
- در بسیاری از موارد در زباله های شهری غذا ، آب و پناهگاه وجود دارد که برای تولید مثل و ازدیاد جمعیت موشها بسیار مناسب است .

○ تخلیه مواد زاید جامد (زباله ها) در محل های نامناسب ، بوسیله جریان آب های سطحی اعم از جویبارها ، رودخانه ها و آب های حاصل از بارندگی ، به نقاط مختلف منتقل شده و باعث انتشار آلودگی می شود.

- زباله های شهری در آخرین مرحله دفع به خاک یا آب منتقل می شوند. مواد موجود در زباله ها در تبادل آب و هوا در خاک اختلال ایجاد می کند.
- بر اثر انباشته شدن زباله ها در فضای آزاد و در فصلهای گرم سال ، گازهایی (مانند CH_4 ، SH_2 ، CO_2 و CO) تولید می شود که این گازها با وزش باد به فضای شهرها وارد می شوند.
- شیوه جمع آوری ، حمل و نقل و دفع زباله از محل زندگی انسان باید به طریقی باشد که تأثیر خطرات ناشی از آن در سلامت انسان به حداقل ممکن کاهش یابد.

دفن بهداشتی زباله

- تخلیه زباله در سطح شیار محل دفن و پوشش آن با خاک ، و سپس تسطیح و فشردن آن ، هوای موجود در میان زباله را به حداقل می رساند و این امر به همراه افزایش درجه حرارت در قشرهای زیرین زباله ، موجب نابودی گرمینه (لارو) حشرات و یا عدم تکامل و رشد آنها خواهد شد.
- دفن زباله و پوشش سریع و کامل زباله ها پس از تخلیه در محل دفع ، باید به طور کامل و صحیح انجام پذیرد تا پرندگان از اجزای زباله ها تغذیه نکنند . جستجوی غذا در میان زباله ها توسط پرندگان موجب انتشار بسیاری از باکتریهای مضر در طبیعت می شود.
- بسیاری از امراض مثل اسهالهای آمیبی و باسیلی ، تراخم ، حصبه ، شبه حصبه ، وبا ، سل ، جذام ، طاعون و سیاه زخم بوسیله مگس شایع می شود.
- وجود غذای کافی در لابه لای زباله ها زمینه را برای رشد و تکثیر بیش از حد جانوران موزی مانند موش و سگهای ولگرد ، گربه و سوسک مهیا می کند.

○ مگسها با نشستن روی زباله مدفوع و کثافات ، میکروبهای مختلف را به وسیله موهای چسبنده و مژکهای فراوان بدن خود جذب می کنند.

و آنها را از طریق تماس مستقیم با بدن انسان و یا مواد غذایی مورد مصرف انسان ، به بدن وی منتقل می کنند و موجب بروز انواع بیماریها در انسان می شوند.

○ دفن بهداشتی زباله در کاهش جمعیت مگسها و دیگر حشرات موذی و دفع خطر موشها نقش مهمی دارد.

○ با انتقال زباله ها به محل های مناسب ویژه و دفن آنها در دل خاک ، می توان از انتشار باکتریهای بیماریزا و رشد و تکثیر مگس و دیگر جانوران موذی جلوگیری کرد و کلیه زشتی های زباله ها در طبیعت را نیز پوشاند.

خطرات دفن زباله

- مهمترین خطر دفن زباله ، آلوده شدن آبهای سطحی و زیر زمینی توسط آن است . در صورتی که زباله در گودالی دفن شود که آب سطحی در نفوذ به عمق زمین با آن برخورد کند و یا آب زیر زمینی در حرکت جانبی خود با آن تماس پیدا کند ، شیرابه به وجود می آید که علاوه بر آنکه یک مایع سمی است ، احتمال دارد آلاینده های باکتریایی را نیز با خود حمل کند.
- جمع آوری و دفع بهداشتی زباله ها از افزایش سگهای ولگرد ، موش ، سوسک ، مگس و میکروبهای بیماریزا در محیط زندگی انسان پیشگیری می کند.

تهیه کود از زباله

- تهیه کود با استفاده از زباله خانگی و فضولات دامداری ها و ضایعات کشاورزی در پاکیزگی محیط و بهداشتی کردن محیط زندگی و زیبایی محیط زیست نقش مهمی دارد . کودی که از بازیافت زباله بدست می آید ، «کمپوست» نامیده می شود که نوعی کود آلی (غیر شیمیایی) است. و در تغذیه گیاه نقش مهمی دارد.

بازیافت

- برای دفع صحیح و بهداشتی زباله بایستی زباله را با توجه به جنس اجزای تشکیل دهنده آن جداسازی کرد. مثلاً پس مانده های گیاهی و حیوانی را برای ساخت کود و کمپوست ، شیشه را برای تبدیل و بازیافت آن ، کاغذ را برای استفاده مجدد در ساخت کاغذ و مقوا ، در محل های جداگانه گذاشت . از این مواد بی مصرف با انجام اعمال و تغییراتی بر روی آنها می توان دوباره استفاده کرد.
- معمولاً به نامه ها و دست نوشته های بدرد نخور و آگهی های تبلیغاتی به عنوان خطری زیست محیطی فکر نمی کنیم فقط وجود آنها را مزاحمت به حساب می آوریم . ولی اگر یکسال تمام کاغذهای ناخواسته (به ازای هر نفر) جمع آوری شود معادل ۵/۱ اصله درخت خواهد بود و اگر همه این کار را انجام دهند مجموع کل آن به صد میلیون اصله درخت در سال می رسد. کاغذ بازیافت شده می تواند به سهولت و بدون افت کیفیت جانشین کاغذ تازه شود.
- شیشه ای که امروز دور انداخته می شود ممکن است پس از هزار سال دیگر هم روی زمین قرار داشته باشد . برای تولید شیشه مقدار زیادی انرژی به مصرف می رسد و این در حالی است که با بازیافت شیشه های قدیمی علاوه بر استفاده از شن و ماسه کمتر انرژی کمتر ، نیز مصرف خواهد شد.

○ ساختن آلومینیوم از آلومینیوم بازیافت شده ۹۰٪ انرژی کمتری از ساختن آن از سنگ معدن نیاز دارد. بازیابی آلومینیوم آلودگی های

مربوطه را نیز ۹۵٪ کاهش می دهد.

○ به منظور کاهش حجم مواد زاید (ضایعات) و پیش گیری از آلودگی های ناشی از این مواد می توان بسیاری از ضایعات را مانند کاغذ، شیشه، پلاستیک، آلومینیوم و .. که دور ریخته می شود بازیابی کرده و مجدداً مورد استفاده قرار دهد.

○ با جمع آوری و بازیافت آلومینیوم می توان آلودگی های زیست محیطی را به مقدار زیاد کاهش داد و در مصرف انرژی صرفه جویی کرد.

○ برای تولید یک تن کاغذ جدید باید پانزده درخت تنومند را قطع کنیم در حالی که برای تهیه همین مقدار کاغذ از کاغذ بازیافتی احتیاج به چوب نیست . در

روش بازیافتی میزان انرژی مورد نیاز به یک چهارم کاهش می یابد و همچنین

○ آب مورد نیاز در این فرایند به کمتر از یک صدم تقلیل می یابد.

○ با بکار بردن شیوه های صحیح و ساده زندگی ، مصرف پلاستیک ها را می توان محدود کرد پلاستیک ها از نفت ، که خود منبعی غیر قابل تجدید است ، ساخته می شوند . پلاستیک ها به علت اینکه غیر قابل تجزیه هستند از زباله های پایه دار و آلوده کننده محیط زیست محسوب می شوند.

○ مواد شیمیایی زاید و خطرناک که روز به روز بر تنوع و تعداد آنها افزوده می شود ، تهدید بزرگی برای محیط زیست ما ، که ما به آن متکی هستیم ، به شمار می رود. هر یک از ما با حفاظت و نگهداری صحیح و یا بکار نبردن و همچنین وارد نکردن آنها در فاضلابها و خاک می توانیم خطر اینگونه مواد را کاهش دهیم.

مدیریت پسماندها

(مشمول بر بیست و سه ماده و نه تبصره)

مصوبه ۲۰/۲/۸۳

مجلس شورای اسلامی

پیشگفتار:

○ روند رو به گسترش تولید پسماندها از یک سو و فقدان استراتژی و قانونمندی لازم برای مدیریت این مواد ، از سوی دیگر بسیاری از مناطق کشور را با مشکلات جدی مواجه کرده و لطمات و خطرات زیست محیطی زیادی به همراه داشته است. صرف نظر از جمع آوری پسماندها در داخل شهرها که نسبتاً مطلوب انجام می شود، در بیشتر موارد دفع آنها با مشکل مواجه بوده و پسماندها معمولاً به صورت غیر بهداشتی دفن می شوند. پسماندهای بیمارستانی نیز در بسیاری از موارد همراه با سایر پسماندها دفن شده و یا در مناطق مختلف تلنبار یا پراکنده می شوند که از این طریق بسیاری از منابع آب سطحی و زیرزمینی آلوده شده و اکوسیستم های طبیعی و سلامت مردم با لطمات فراوان مواجه شده است.

○ یکی از کمبودهای اصلی جهت ساماندهی وضعیت پسماندها، فقدان قانون جامعی بوده است که مسئولیت بخش های مختلف

○ دولتی، غیر دولتی و مردم را به روشنی بیان کرده باشد. برای رفع این کمبود، از سال ۱۳۸۰ جلسات متعددی با حضور نمایندگان سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت خانه های کشور، جهاد کشاورزی، صنایع و معادن، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل گردید و نتیجه ی آن لایحه ی پیشنهادی مدیریتی پسماندها بود که در تاریخ ۱۳۸۱/۷/۸ به هیأت محترم دولت تقدیم گردید.

○ لایحه در تاریخ ۱۳۸۳/۲/۱۵ به تصویب مجلس شورای اسلامی و در تاریخ ۱۳۸۳/۳/۹ به تأیید شورای محترم نگهبان رسید و در تاریخ ۱۳۸۳/۳/۲۵ جهت اجرا ابلاغ گردید.

قانون مدیریت پسماندها

- **ماده ۱-** جهت تحقق اصل پنجاهم (۵۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ محیط زیست کشور از آثار زیانبار محیط زیست و مدیریت بهینه آنها، کلیه وزارت خانه ها و سازمان ها و مؤسسات و نهادهای دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام می باشد و کلیه شرکت ها و مؤسسات و اشخاص حقیقی حقوقی موظفند مقررات و سیاست های مقرر در این قانون را رعایت نمایند.
- **ماده ۲-** عبارات و اصطلاحاتی که در این قانون به کار رفته است دارای معانی زیر می باشد:
- الف- سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست .
- ب- پسماند: به مواد جامد، مایع و گاز(غیر از فاضلاب) گفته می شود که به طور مستقیم یا غیر مستقیم حاصل از فعالیت انسان بوده و از نظر تولید کننده زائد تلقی می شود.

پسماندها به پنج گروه تقسیم می شوند:

- ۱- پسماندهای عادی:
- به کلیه پسماندهایی گفته می شود که به صورت معمول از فعالیت های روزمره انسان ها در شهرها، روستاها و خارج از آنها تولید می شود از قبیل زباله های خانگی و نخاله های ساختمانی.
- ۲- پسماندهای پزشکی (بیمارستانی)
- به کلیه پسماندهای عفونی و زیان آور ناشی از بیمارستان ها، مراکز بهداشتی، درمانی، آزمایشگاه های تشخیص طبی و سایر مراکز مشابه گفته می شود. سایر پسماندهای خطرناک بیمارستانی از شمول این تعریف خارج است.

۳- پسماندهای ویژه:

به کلیه پسماندهایی گفته می شود که به دلیل بالا بودن حداقل یکی از خواص خطرناک از قبیل سمیت، بیماری زایی، قابلیت انفجار یا اشتعال، خوردگی و مشابه آن به مراقبت ویژه نیاز داشته باشد و آن دسته از پسماندهای پزشکی و نیز بخشی از پسماندهای عادی، صنعتی، کشاورزی که نیاز به مدیریت خاص دارند جزء پسماندهای ویژه محسوب می شوند.

۴- پسماندهای کشاورزی:

به پسماندهای ناشی از فعالیت های تولیدی در بخش کشاورزی گفته می شود از قبیل فضولات، لاشه حیوانات(دام، طیور و آبزیان) محصولات کشاورزی فاسد یا غیر قابل مصرف.

۵- پسماندهای صنعتی:

به کلیه پسماندهای ناشی از فعالیت های صنعتی و معدنی و پسماندهای پالایشگاهی صنایع گاز، نفت و پتروشیمی و نیروگاهی و امثال آن گفته می شود از قبیل براده ها، سرریزها و لجن های صنعتی.

ج- مدیریت اجرایی پسماند: شخصیت حقیقی یا حقوقی است که مسئول برنامه ریزی، سازماندهی، مراقبت و عملیات اجرایی مربوط به تولید، جمع آوری، ذخیره سازی، جداسازی، حمل و نقل، بازیافت، پردازش و دفع پسماندها و همچنین آموزش و اطلاع رسانی در این زمینه می باشد.

○ - **دفع:** کلیه روش های از بین بردن یا کاهش خطرات ناشی از پسماندها از قبیل بازیافت، دفن بهداشتی، زباله سوزی.

○ - **۲- پردازش:** کلیه فرایندهای مکانیکی، شیمیایی، بیولوژیکی که منجر به تسهیل در عملیات دفع گردد.

○ د- منظور از آلودگی همان تعریف مقرر در ماده (۹) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست -مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸- است.

○ **تبصره ۱-** پسماندهای پزشکی و نیز بخشی از پسماندهای عادی، صنعتی و کشاورزی که نیاز به مدیریت خاص دارند، جزو پسماندهای ویژه محسوب می شوند.

○ **تبصره ۲-** فهرست پسماندهای ویژه از طرف سازمان، با همکاری دستگاه های ذی ربط تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست رسیده است .

○ **تبصره ۳-** پسماندهای ویژه پرتوزا تابع قوانین و مقررات مربوط به خود می باشند.

○ **تبصره ۴-** لجن های حاصل از تصفیه فاضلاب های شهری و تخلیه چاه های جذبی فاضلاب خانگی در صورتی که خشک یا کم رطوبت باشند، در دسته پسماندهای عادی قرار خواهند گرفت.

○ **ماده ۳-** مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر دستگاه ها حسب مورد، استاندارد کیفیت و بهداشت محصولات و مواد بازیافتی و استفاده های مجاز آنها را تهیه نماید.

○ ماده ۴- دستگاه های اجرایی ذیربط موظفند جهت بازیافت و دفع پسماندها تدابیر لازم را به ترتیبی که در آیین نامه های

اجرای این قانون مشخص خواهد شد، اتخاذ نمایند. آیین نامه اجرایی مذکور می بایستی دربرگیرنده موارد زیر باشد:

○ ۱- مقررات تنظیم شده موجب گردد تا تولید و مصرف، پسماند کمتری ایجاد نماید.

○ ۲- تسهیلات لازم برای تولید و مصرف کالاهایی که بازیافت آنها سهل تر است، فراهم شود و تولید و واردات محصولات محصولاتی که دفع و بازیافت پسماند آنها مشکل تر است، محدود شود.

○ ۳- تدابیری اتخاذ شود که استفاده از مواد اولیه بازیافتی در تولید گسترش یابد.

○ ۴- مسئولیت تأمین و پرداخت بخشی از هزینه های بازیافت بر عهده تولیدکنندگان محصولات قرار گیرد.

○ **ماده ۵-** مدیریت های اجرایی پسماندها موظفند بر اساس معیارها و ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ترتیبی اتخاذ نمایند تا سلامت، بهداشت و ایمنی عوامل اجرایی تحت نظارت آنها تأمین و تضمین شود.

○ **ماده ۶-** سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه هایی که نقش اطلاع رسانی دارند و همچنین دستگاه های آموزشی و فرهنگی موظفند جهت اطلاع رسانی و آموزش، جداسازی صحیح، جمع آوری و بازیافت پسماندها اقدام و با سازمان ها و مسئولین مربوط همکاری نمایند.

○ **تبصره** - وزارت خانه های جهاد کشاورزی، صنایع و معادن کشور و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور کاهش

○ پسماندهای کشاورزی، موظفند نسبت به اطلاع رسانی و آموزش روستائیان و تولیدکنندگان اقدام لازم را به عمل آورند.

○ **ماده ۷-** مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی و ویژه در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری ها و دهیاری ها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداری ها و دهیاری ها به عهده بخشداری ها می باشد. مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی و ویژه به عهده تولید کننده خواهد بود. در صورت تبدیل آن به پسماند عادی به عهده شهرداریها، دهیاریها و بخشداریها خواهد بود.

○ تبصره:

○ مدیریت های اجرایی می توانند تمام یا بخشی از عملیات مربوط به جمع آوری، جداسازی و دفع پسماندها را به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار نمایند.

○ ماده ۸- مدیریت اجرایی می تواند هزینه های مدیریت پسماند را از تولید کننده پسماند با تعرفه ای که طبق دستورالعمل وزارت کشور توسط شوراهای اسلامی بر حسب نوع پسماند تعیین می شود، دریافت نموده و فقط صرف هزینه های مدیریت پسماند نماید.

○ **ماده ۹-** وزارت کشور با هماهنگی سازمان موظف است برنامه ریزی و تدابیر لازم برای جداسازی پسماندهای عادی را به عمل آورده و برنامه زمان بندی آن را تدوین نماید. مدیریت اجرایی مندرج در ماده ۷ این قانون موظفند در چارچوب برنامه فوق و در مهلتی که در آیین نامه اجرایی این قانون پیش بینی می شود، کلیه پسماندهای عادی را به صورت تفکیک شده جمع آوری، بازیافت یا دفن نمایند.

○ **ماده ۱۰-** وزارت کشور موظف شد در اجرای وظایف مندرج در این قانون ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به تهیه دستورالعمل های تشکیلات و سامان دهی مدیریت اجرایی پسماندها در شهرداریها، دهیاری ها، و بخشداری ها اقدام نمودند.

○ **ماده ۱۱-** سازمان موظف است با همکاری وزارت خانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (در مورد پسماندهای پزشکی)، صنایع و معادن، نیرو و نفت (در مورد پسماندهای صنعتی و معدنی) ، جهاد کشاورزی (در مورد پسماندهای کشاورزی) ضوابط و روشهای مربوط به مدیریت اجرایی پسماندها را تدوین و در شورای عالی حفاظت محیط زیست به تصویب برساند. وزارت خانه های مذکور مسئول نظارت بر اجرای ضوابط و روشهای مصوب هستند.

○ **ماده ۱۲-** محل دفن پسماندها بر اساس ضوابط زیست محیطی توسط وزارت کشور با هماهنگی سازمان جهاد کشاورزی تعیین خواهد شد.

○ **تبصره ۱-** شورای عالی شهرسازی و معماری موظف است در طرح های ناحیه ای جامع، مناطق مناسبی را برای دفع پسماندها در نظر بگیرد.

○ **تبصره ۲-** وزارت کشور موظف است اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را جهت ایجاد و بهره برداری از محل دفع پسماندها راساً یا توسط بخش خصوصی فراهم نماید.

○ **ماده ۱۳-** مخلوط کردن پسماندهای پزشکی با سایر پسماندها و تخلیه و پخش آن ها در محیط و فروش ، استفاده و بازیافت این نوع پسماندها ممنوع است.

○ **ماده ۱۴-** نقل و انتقال برون مرزی پسماندهای ویژه تابع مقررات کنوانسیون بازل و با نظارت مرجع ملی کنوانسیون خواهد بود. نقل و انتقال درون مرزی پسماندهای ویژه تابع آیین نامه اجرایی مصوب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۱۵- تولید کنندگان آن دسته از پسماندهایی که دارای یکی از ویژگی های پسماندهای ویژه نیز می باشند، موظفند با بهینه سازی فرایند و بازیابی، پسماندهای خود را به حداقل برسانند و در مواردی که حدود مجاز در آیین نامه اجرایی این قانون پیش بینی شده است در حد مجاز نگهدارند.

○ ۱. عوامل اجرایی پسماندها :

○ به کلیه شاغلینی اطلاق می گردد که در مراحل جمع آوری ،ذخیره سازی، جداسازی، حمل و نقل، بازیافت ، پردازش و دفع پسماندها اعم از پسماندهای عادی ، پزشکی (بیمارستانی)، ویژه کشاورزی و صنعتی و نیز مرحله تولید پسماند های مخاطره آمیز مشغول به کار می باشند.

○ ۲. مدیریت اجرایی پسماندها: شخصیت حقیقی یا حقوقی است که مسئول برنامه ریزی ، ساماندهی ، مراقبت و عملیات اجرایی مربوط به تولید ، جمع آوری ، ذخیره سازی ، جداسازی ، حمل و نقل ، بازیافت ، پردازش و دفع پسماندها و همچنین آموزش و اطلاع رسانی در این زمینه که مسئولیت واحدها ، موسسات ، کارگاه های مشمول این قانون به شرح زیر را دارا می باشد:

-
- الف - شهرداری ها ، بخشداریهها ، و دهیاریهها ، بعنوان مدیر اجرایی کلیه پسماندهای عادی، کشاورزی و نیز مدیر اجرایی پسماندهای ویژه پس از تبدیل آن به پسماند عادی و قرار گیری آن در خارج از واحد تولید پسماند از معابر ، گذرراهها و خیابانها قلمداد می گردند.
  - ب- کارفرمایان کارگاهها، کارخانجات ، شرکتهای دولتی، و نیمه دولتی ، و خصوصی و مدیران شهرکهای صنعتی به عنوان مدیر اجرایی پسماند تا تبدیلی پسماند صنعتی و ویژه به پسماند عادی و تحویل آن به عوامل اجرایی شهرداری ؛ شهرداریها ، دهیاریهها قلمداد می گردند.

○ ج - مدیر ارشد بیمارستانها ، مرکز بهداشتی درمانی ،
آزمایشگاههای تشخیص طبی ، مراکز تحقیقات و خدمات
پزشکی و پیراپزشکی و سایر مراکز مشابه بعنوان مدیر اجرایی
پسماندهای ویژه تولیدی و یا تبدیل پسماندهای پزشکی
(بیمارستانی) به پسماند عادی و تحویل آن به عوامل اجرایی
شهرداریها، بخشداریها و دهیاریها قلمداد می گردند.

-
- تبصره - در صورت (دفع پسماند توسط واحد های موضوع جزء ب و ج این بند مسئولیت استقرار ضوابط و معیارهای آن دستورالعمل جهت تأمین سلامت شاغلین در مراحل دفع نیز به عهده آنان خواهد بود.
  - مدیران ارشد وزارتخانه ها ، مؤسسات دولتی و خصوصی ، نهادها ، هتلها، اماکن عمومی ، تفریحی، ورزشی، فرهنگسراها، مراکز آموزشی، ترمینالها ، فرودگاهها ، اماکن و مجتمع های مسکونی به عنوان مدیر اجرایی پسماندهای تولیدی در داخل اماکن تحت مدیریت خود و تحویل آن به عوامل اجرایی شهرداریها ، بخشداریها ، دهیاریها قلمداد می گردند.

○ ۳. عملیات پاکسازی : منظور کلیه عملیات بر روی محیط آلوده به پسماندها است که به صورت جمع آوری در مخازن و بشکه ها ، سوزاندن ، خنثی سازی ، متعادل سازی ، تمیزکاری و یا سایر فرآیندهای ماشینی یا دستی که برای حذف پسماند انجام می گیرد تا منجر به ایمن شدن محل برای جامعه و محیط گردد.

○ ۴. آلودگی زدایی: منظور زدودن آلودگی از عوامل اجرائی پسماندها و تجهیزات مربوطه تا حد مورد نیاز است تا از بروز عارضه ، بیماری و صدمه به آنان جلوگیری گردد.

-
- ۵. محل عملیات مخاطره آمیز : منظور کلیه مکانهای دائم یا موقتی است که عملیات مرتبط با جمع آوری ، حمل ، جابجایی با دست ، حمل و نقل با وسایل نقلیه موتوری و غیرموتوری ، بازیافت ، پردازش ، انبار و دفع پسماندهای مخاطره آمیز در آن انجام می گیرد.
  - عادی سازی پسماندها: منظور کلیه عملیاتی است که بر روی پسماند ویژه انجام می گردد تا پسماند عادی محسوب گردد

۶. عوامل مخاطره انگیز : منظور کلیه عوامل تهدید کننده سلامت اعم از مواد شیمیایی ، عوامل بیولوژیک بیماریزا می باشد که حداقل یک مطالعه علمی وجود مسمومیت حاد یا مزمن در افراد مواجه با آن را گزارش نموده باشد . بنابراین کلیه عوامل سرطان زا ، عوامل سمی یا خیلی سمی ، و نیز عوامل دارای سمیت برای تولید مثل ، عوامل محرک ، خورنده، سوزانده ، حساس کننده ، سموم کبدی و کلیوی ، سمیت بر دستگاه عصبی (اعصاب) ، عوامل اثر گذار بر سیستم خونساز ، از عوامل آسیب زا به ریه ، پوست ، چشم ، غشا، موکوسی ، و نیز سایر مخاطرات تهدید کننده سلامت شامل عوامل زیان آور فیزیکی مانند استرسهای گرمایی و سرمایی خارج از حد مجاز در این گروه قرار می گیرند.

با تشکر

سر بلند باشید

